

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_661
Předmět:	Český jazyk
Tematický okruh:	Gramatické tvary a konstrukce
Autor, spoluautor:	Mgr. Markéta Macháčková
Název DUMu:	Druhy vět
Pořadové číslo DUMu:	1
Stručná anotace:	Výukový materiál se zabývá problematikou druhů vět. V první části materiálu se objevuje problematika druhů vět podle složení a poté následuje procvičení. V druhé části materiálu jsou druhy vět podle postoje mluvčího a následné procvičení této problematiky. Na konci je závěrečný test, který shrnuje celé téma.
Ročník:	3.
Obor vzdělání:	63 – 41 – M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Žáci použijí snímky s úkoly a závěrečným testem, které slouží k procvičení látky.
Výsledky vzdělávání:	Žák uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování
Vytvořeno dne:	19. 4. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Druhy vět

Druhy vět

- věty rozlišujeme podle dvou kritérií:
  - **1. podle složení**
  - **2. podle postoje mluvčího**

Podle složení

- 1. Věty jednočlenné** – nelze u nich určit podmět a přísudek (např. *Bylo jí smutno.*) => **věty jednočlenné slovesné**
  - řadí se k nim i samostatná citoslovce (např. *Ach!*) a věty, jejichž základem je podstatné jméno (např. *Dobrý večer!*) => **věty jednočlenné neslovesné**
- 2. Věty dvojčlenné** – lze u nich rozlišit přísudkovou a podmětnou část (např. *Pavlík doplaval do cíle třetí.*)

Úkol

Rozhodněte, zda jsou uvedené věty jednočlenné nebo dvojčlenné

- a) Blíží se bouřka.
- b) Sněhové vločky se pomalu snášejí k zemi.
- c) Nechce se mi nic dělat.
- d) Včera vydatně pršelo.
- e) Stát!
- f) Padla mlha.
- g) Stůl zdobila kytice šeříků.
- h) Milí přátelé!

Řešení úkolu

- a) věta dvojčlenná
- b) věta dvojčlenná
- c) věta jednočlenná
- d) věta jednočlenná
- e) věta jednočlenná
- f) věta dvojčlenná
- g) věta dvojčlenná
- h) věta jednočlenná

Podle postoje mluvčího

1. Oznamovací – přinášejí nějakou informaci

2. Tázací – snaží se zjistit nějakou informaci

⇒ **druhy otázek:**

➤ *zjišťovací* – zjišťují správnost informace

➤ *vylučovací* – přinášejí několik možností

➤ *doplňovací* – požadují doplnění informace

3. Rozkazovací – vyjadřují příkaz, zákaz, prosbu ...

4. Přací – vyjadřují přání

5. Zvolací – mají citové zabarvení, končí vykřičníkem

Úkol

Rozlište věty podle postoje mluvčího a doplňte interpunkční znaménko

- a) Kdo jsi
- b) Tak tím nic nezískáš
- c) Tu se objevila liška
- d) Ach, to je zajímavé
- e) Co to znamená ochočit
- f) Obilí je pro mne zbytečné
- g) Ochoč si mě, prosím
- h) A růže byly celé zaražené

Řešení úkolu

- a) tázací (?)
- b) zvolací (!)
- c) oznamovací (.)
- d) zvolací (!)
- e) tázací (?)
- f) oznamovací (.)
- g) přací (!)
- h) oznamovací (.)

Závěrečný test

1. Rozhodněte, zda je věta (*Letadlo se vynořilo za záhyby kopce.*) jednočlenná nebo dvojčlenná.

2. Napište 2 věty jednočlenné neslovesné

3. Rozhodněte, zda je uvedená otázka zjišťovací nebo doplňovací

- a) Stavíš se na večeri?
- b) Kterou barvu mám použít na tuto stěnu?
- c) V kolik hodin končí koncert?
- d) Jestlipak se ještě vrátí?

4. Napište 2 otázky vylučovací

Řešení závěrečného testu

1. věta dvojčlenná
2. např. Dobrý večer. Nastoupit v řad! Vzhůru! ...
3. A) otázka zjišťovací
B) otázka doplňovací
C) otázka doplňovací
D) otázka zjišťovací
4. např. Chceš k svačině chleba nebo rohlík?
Pojedeš o prázdninách k babičce nebo na tábor? ...

Použitá literatura

HLAVSA, Zdeněk. Český jazyk pro střední odborné školy a studijní obory středních odborných učilišť všech typů. 2. přeprac. vyd., v SPN 1. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 1996, 278 s. ISBN 80-859-3730-1